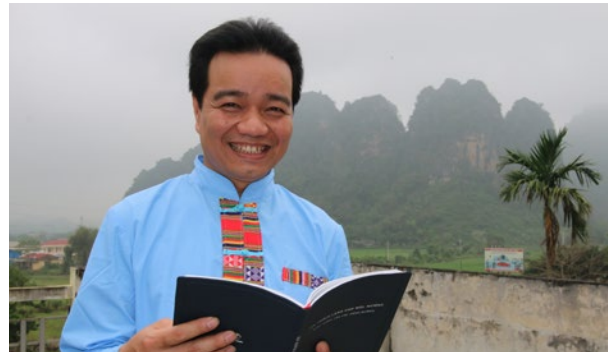

BIBEL

EN TIDNING FRÅN SVENSKA BIBELSÄLLSKAPET • NR 2/2024

**Vikten av en egen
*bibelöversättning***

Under 2023 slutfördes bibelöversättningar på 106 språk, och snart får även de som talar muong i Vietnam sin första bibel. / sid 16–17

Allt fler kvinnor tar ledarroller i läs- och skrivprojektet i Ghana. / sid 11

Årets översättningskonferens hade fokus på bibelvetenskaplig forskning. / sid 7–8

”Det finns en nyfikenhet hos det lulesamiska lokalsamhället kring bibeltexterna, men även för hur själva arbetet bedrivs. **Ann Risstun Skoglund, lulesamisk översättare** / sid 22

Apropå bibelöversättning ...

Stor glädje när Syriskas bibelsällskapet blev fullvärdig medlem i UBS

Vi gratulerar och välkomnar det syriskas bibelsällskapet, som i februari 2024 blev fullvärdig medlem av UBS, United Bible Societies. Tidigare har de varit en del av gemenskapen men legat under ett faderskap hos det libanesiska bibelsällskapet.

Direktor George Andrea ser på medlemskapet som ett bönesvar:

– Efter jordbävningen 2023 hade vi alla i Syrien förväntat oss en än värre katastrof, men i slutet av katastrofåret fick vi istället den fantastiska nyheten från UBS att att vi kunde stå på egna ben.

George berättar att han och medarbetarna känner en enorm glädje, tillfredsställelse och tacksamhet.

– Än en gång ser vi att Jesus fortsätter att gå på vägar och gator i vårt älskade Syrien, i all röra. När vi fick beskedet föll tunga bördor av oss, såren läktes, de svarta molnen försvann och vi kunde återigen sova om nätterna. Vi såg Jesus le mot oss. Han har levt vår smärta. När vi inte kunde bära bördan längre tog Jesus över. Vi var fria! Vi vet att vi har upplevt ett mirakel, och vi vet vem vi ska tacka, berättar han.

Bevingade ord ur Bibeln

”Ramaskri”

Betydelse: Upprört protesterande eller våldsamt skri.

Ursprung: Ordet kommer ur en fruktansvärd tragedi, när mödrarna skrek ut sin sorg efter barnamorden i Betlehem. ”Rop hörs i Rama, gråt och högljudd klagan: Rakel begråter sina barn, hon låter inte trösta sig, ty de finns inte mer.” Matt 2:18.

Swish – så kommer tidningen!

Även du som ger en bibelgåva via Swish får tidningen BIBEL som en givarbonus. Alla medlemmar och aktiva givare får tidningen för information och fördjupning.

Bibelsällskapen är samstämmiga *Bibeln till alla!*

Bibelöversättning är ett av Bibelsällskapets viktigaste uppdrag. Därför ägnar vi varje år en tidning åt ämnet. I detta nummer spanner temat över både tid och rum. Nya testamentet översattes till svenska för första gången år 1526, och 2026 ska vi uppmärksamma detta. Arbetet är redan i full gång. Vi skriver också om vårt pågående översättningsarbete av Nya testamentet till svenska som ska vara klart samma år – NT 2026.

ÅRETS HÖJDPUNKT vad gäller bibelöversättning i vårt land är helt klart lanseringen av Nya testamentet på sydsamiska senare i sommar. Vi får även en inblick i olika översättningsprojekt ute i världen som Svenska Bibelsällskapet stödjer.

SYFTET MED ARBETET är att varje människa ska få ta del av Bibelns budskap på sitt eget hjärtas språk. Med bibelsällskapets rörelsen i hela världen står Svenska Bibelsällskapet bakom visionen: *Bibeln till alla!*

VI FINANSIERAR bibelöversättning på olika sätt. Den pågående översättningen av Nya testamentet till svenska har sin ekonomiska bas från Bibelfonden som förvaltar copyrightintäkterna från Bibel 2000. För andra översättningar söker vi bidrag från olika fonder, och vi tar även emot stöd från en del kyrkor och samfund.

DE ENSKILDA gåvor vi får ta emot är med och bär hela bredden av bibelarbetet. Inte minst värdefullt är stödet från alla månadsgivare som regelbundet ger till Bibelsällskapet. Dessa månatliga gåvor utgör en stabil bas för insatserna. Samtliga medarbetare vid Bibelsällskapet är engagerade för att Bibeln ska bli tillgänglig för fler. Och vi är oerhört tacksamma för alla som delar denna vision och vill bidra med både förböner och gåvor till arbetet.

I denna glädje vill jag därför tacka dig som läser dessa rader. Tack!

Anders Göranson
Generalsekreterare

”Syftet med arbetet är att varje människa ska få ta del av Bibelns budskap på sitt eget hjärtas språk.”

Anders Göranson

Svenska Bibelsällskapet arbetar för att Bibeln ska översättas, spridas och användas.

Vi är en del av världens största bibelrörelse United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med cirka 150 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Tidningen BIBEL ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Org nr 802000-3292

Ansvarig utgivare:
Anders Göranson
anders.goranzon@bibeln.se

Redaktör/layoutare:
Sofie Hargemark
sofie.hargemark@bibeln.se

Omslagsbild:
Änka med bibel på setswana.
Foto: Baseki Baloyi, Botswana.

Tryckeri:
Ljungbergs tryckeri,
Klippan, 2024

ISSN 2000-7752

Adress:
Bangårdsgatan 4 A
753 20 Uppsala

Telefon:
018-18 63 30

Mejl:
info@bibeln.se

Webbplatser:
www.bibelsallskapet.se
www.bibelbutik.se
www.bibeln.se

Ge en gåva
Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete!

Swish 900 6263
Pg 90 06 26-3
Bg 900-6263

Varmt tack!

Varmt tack till dig som var med och bidrog till bibelarbetet 2023! Bibelsällskapets insamlade medel i form av kollekter och enskilda gåvor uppgick år 2023 till över 6,1 miljoner kronor. Alla bidrag var viktiga och välkomna. Ju mer resurser, desto fler bibelinsatser. Pengarna gick direkt till uppdrag i Sverige och i världen.

TEXT: LOTTA RING

BIBELSÄLLSKAPETS insamlingsresultat 2023 landade på 6 813 402 kronor, vilket innebär en minskning med 0,2 procent jämfört med året innan. Det är ett tacksamt resultat med tanke på de ökade omkostnader som många har fått, och samtidigt tecken på solidaritet och bibelengagemang.

GÄVOR FRÅN enskilda givare uppgick till 5 510 089 kronor, en minskning med fem procent jämfört med år 2022. Det är de enskilda privata gåvorna som i första hand bär bibelarbetet, vilket syns i den översta grafen till höger. Vi tackar för det engagemang och den generositet som gör att Bibeln sprids vidare över världen och att Bibeln översätts till nya

språk. Dessutom får människor humanitär hjälp och omsorg.

UNDER PANDEMIN minskade Svenska kyrkans riksskollekt dramatiskt till en femtedel av vad den brukade bidra med. Riksskollekten på Bibels dag 2023 var tillbaka på en nivå som börjar närma sig den före pandemin. Riksskollekten gav 919 566 kronor till Bibelsällskapets arbete.

De övriga församlingskollekterna (ej riksskollekt) ökade rejält från 323 115 kronor till 383 746 kronor. Det är ett besked om att församlinglivet kommit i gång igen.

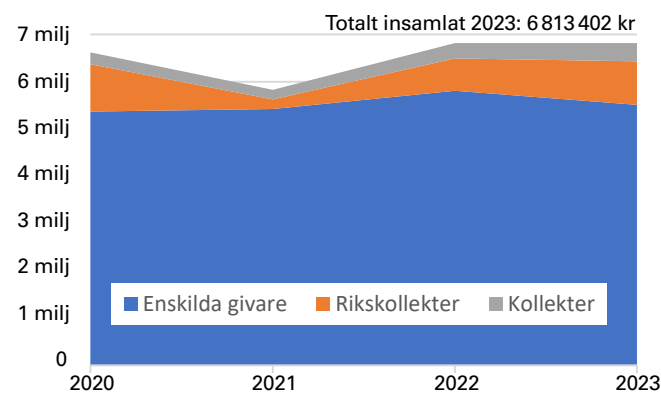
KOM IHÅG ATT Bibelsällskapets personal gärna kommer på församlingsbesök och medverkar vid bibeldagar. Det finns också gratis eller billigt församlingsmaterial att beställa via bibelbutiken.se.

Vi är mycket tacksamma för de församlingar som valt att ge kollekt, men är även djupt tacksamma för de så kallade stödförsamlingarna som bidrar med 2 000 kronor per år till bibelverksamhet och bibelöversättning.

DET FINNS 150 bibelsällskap som delar Bibeln vidare. Visionen är att var och en som vill ska få läsa Bibeln på sitt språk.

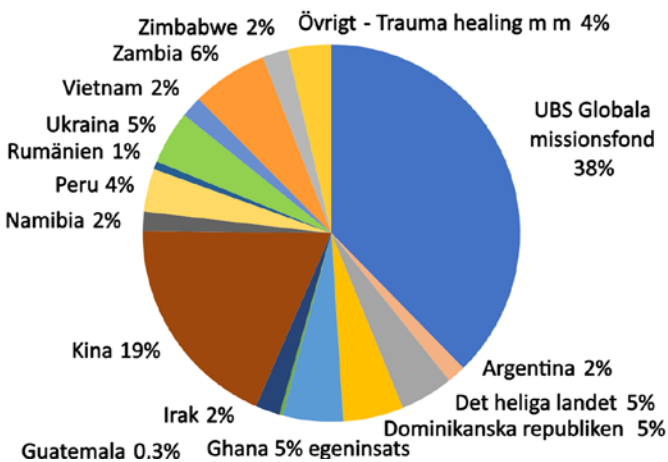
Innerligt tack för att du är med på den här "bibelresan"!

Varifrån kom gåvorna 2023?

GENERÖSA GIVARE. Merparten av gåvorna kommer från enskilda givare, vilket innebär att arbetet bärs av bibelvänner och stödmedlemmar. Bibelsällskapet verkar på uppdrag av kyrkor och samfund i Sverige, därför är också kopplingen till församlingarna viktig. På grund av bland annat pandemiestriktioner sjönk Svenska kyrkans riksskollekt rejält 2021, vilket innebar ett tapp på cirka 800 000 kronor. Under 2022 började kollekterna delvis öka och 2023 landade riksskollekten på 919 566 kronor. Övriga kollekter började också öka lite.

Vart har det internationella stödet gått?

ÖVER VÄRLDEN. Ovan syns gåvofördelningen till de destinerade internationella projekt Bibelsällskapet tog ekonomiskt ansvar för 2023. Bibeltryckning och bibelspridning i Kina har fått en stor del av kakan. I Zambias del ingår stöd till två projekt, bibelöversättning till språket nyanja och miljö- och bibelprojektet Livets träd. Ghanaprojektet får Sidastöd, men vi står själva för en egeninsats som visas som fem procent av den totala kakan. I Det heliga landet finns det israeliska, det arabiskisraeliska och det palestinska bibelsällskapet. De tre samverkar och försöker nu hantera de olika behov som uppstår hos människor på grund av de svåra konflikterna i regionen.

SOLIDARISKA. Den största bidragsposten går till den globala missionsfonden som till exempel bekostar de översättningskonsulenter som ger nationella översättare utbildning och kontrollstöd.

TEXT: LOTTA RING BILD: QUAN PHAN

Nya bibelsiffror

SOM KRISTEN finns allt som oftast en önskan om att hämta styrka, visdom och tröst från Bibels tidlösa berättelser. Ändå är det för miljoner människor runt om i världen en utmaning på grund av språkbarriärer. Föreställ dig till exempel att du längtar efter att dyka in i Bibels texter bara för att mötas av främmande ord som du inte förstår ...

Verkligheten är att över 1,5 miljarder människor är fångade i något vi kan kalla bibelfattigdom. Det talas 7 396 språk i världen, och 3 710 språk har inte någon bibeltext alls översatt, så världens bibelöversättare måste träget arbeta vidare.

DET FINNS ÄNDÅ goda nyheter! Nu finns, tack vare insatser från bibelsällskap inom United Bible Societies, UBS och andra bibelorganisationer, hela Bibeln tillgänglig på 743 språk som talas av 5,96 miljarder människor.

Svenska Bibelsällskapets generalsekreterare Anders Göranson säger:

– När jag började min anställning på Bibelsällskapet för 4,5 år sedan hade 700 språk just fått helbiblar. Jag är fascinerad över att siffran ökat till 743. Nu när jag har större inblick i vilket grannlaga och tidsödande arbete bibelöversättning är, tycker jag att det är fantastiskt hur bibelöversättare i olika länder kämpar för att ge sina medmänniskor tillgång till Bibeln.

– Vi ska också komma ihåg att bibelöversättning sker i flera steg på vägen mot en helbibel. Det kan vara Nya testamenten, bibeldelar, videospelningar med teckenspråk och annat

som är användbart och läsvärt för väntande bibelbrukare, säger Anders Göranson.

UNDER 2023 slutförde bibelsällskap inom United Bible Societies bibelöversättningar på 106 språk som talas av 1,25 miljarder människor. 72 av språken har fått förstagsöversättningar, varav 16 helbiblar och 17 Nya testamenten.

Endast omkring 60 av världens 400 teckenspråk har någon bibelöversättning. Bara ett har hela Bibeln och det är nordamerikanskt teckenspråk. Förra året färdigställde bibelsällskapen ytterligare skriftdelar på 15 teckenspråk.

TACK VARE Digital Bible Library® kan hundratals miljoner människor världen över få tillgång till Bibeln på sitt eget språk via webbplatser och appar som Global.Bible och YouVersion.

Under 2023 har nästan 350 nya texter på 265 unika språk lagts till Digital Bible Library, DBL, vilket gör att det totala antalet texter är 3 440 på 2 069 språk. Dessa språk används av över 6,15 miljarder människor.

LJUDINSPELNINGAR av Bibeln finns på många språk, men ett betydande antal synskadade föredrar att använda punktskrift (braille) för att fördjupa sig mer självständigt.

ÅR 2023 lanserades fullständiga punktskriftsbiblar på tre afrikanska språk. Det innebär att 51 språk har kompletta punktskriftsbiblar. I övrigt är storstilsbiblar populära bland många med nedsatt syn.

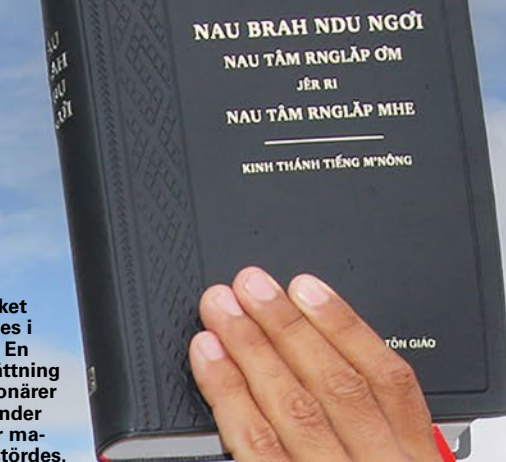
Bibeln på språket bunong släpptes i Vietnam 2023. En tidigare översättning gjord av missionärer gick förlorad under kriget 1975 när manuskriptet förstördes.

Studiebiblar kan hjälpa människor att få en större förståelse av bibeltexten. Tio språk som talas av mer än 833 miljoner människor i Asien, Europa, Latinamerika och Mellanöstern fick studieutgåvor förra året. Sex fullständiga bibelstudieupplagor från olika regioner publicerades.

MIKAEL WINNINGE är Svenska Bibelsällskapets översättningsdirektor. Han nämner två bibelutgåvor som det arbetas intensivt med just nu.

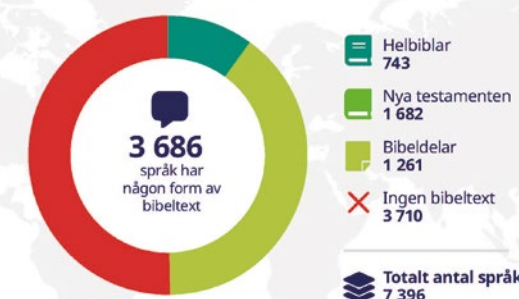
– 2019 släppte de finska, norska och svenska bibelsällskapen hela Bibeln på nordsamiska. I augusti i år ser vi fram emot att lansera Nya testamentet på sydsamiska, en förstautgåva! Det är en viktig milstolpe, dels med tanke på det sydsamiska språkets utsatta läge, dels mot bakgrund av att detta blir den mest omfångsrika boken på sydsamiska någonsin, berättar Mikael Winninge.

– **JUST NU** pågår dessutom ett febrilt arbete med NT 2026, en översättning av Nya testamentet till svens-

ka. Bibelöversättarna fokuserar bland annat på svenska språkets utveckling och behovet av inkluderande ordval. Eftersom bibelforskningen gått framåt kring dåtida kulturer finns även flera nya intressanta infallsvinklar att ta hänsyn till. Vi vill att NT 2026, ska inspirera till samtal om Bibeln och ett ökat bibelengagemang. Dessutom sammanfaller lanseringen av NT 2026 med 500-årsfirandet av det första Nya testamentet på svenska 1526, vilket ger ett spännande historiskt perspektiv på svenskans utveckling under fem sekel, kommenterar Mikael Winninge.

På hur många språk kan man läsa Bibeln?

50 % av världens språk har ingen bibeltext översatt

Bibelstatistiken för 2023 visar att arbetet med att översätta Bibeln till människors modersmål går framåt, men att ett digert arbete återstår.

Bibelöversättning – *det omöjligas konst*

Den som på allvar har försökt översätta ord, uttryck och bildspråk från ett språk till ett annat inser förr eller senare att det är omöjligt att få med alla nyanser. Trots svårigheterna och utmaningarna har bibelsällskapsrörelsen genom historien envist föresatt sig att översätta Bibelns texter till ständigt nya språk och sammanhang. Förebilden är inkarnationen. Att Gud blev människa. Att Ordet blev kött. Det går att beskriva detta som att Gud översätter sig själv, så att det ska bli möjligt för oss människor att förstå Gud bättre.

TEXT: ANDERS GÖRANZON FOTO: OLOF BRANDT

Kristendomen hävdar att Jesus var 100 procent Gud och 100 procent människa. Det är förstås paradoxalt. Men det är vad översättning ytterst handlar om. Att göra det omöjliga möjligt. Översättning kan naturligtvis ofta leda till missförstånd, men utan översättning är det inte möjligt att förstå Bibelns originaltexter för den som inte kan originalspråket.

2021 KOM BOKEN ”Dolda gudar. En bok om allt som inte går förlorat i en översättning.” Den är skriven av Nils Håkanson, författare och översättare. Han är också forskningsredaktör för Svenskt översättarlexikon. Hans bok blev belönad med Augustpriset 2021 i kategorin Årets fackbok. Boken handlar inledningsvis om just

bibelöversättning. Författaren beskriver svårigheterna med all översättning men vill samtidigt med titeln säga att det inte är hopplöst. Även om en del av originalets innebörd går förlorad så är det fortfarande mycket som inte gör det. Boken är en uppmaning till alla översättare.

BIBELÖVERSÄTTNING HÖR till bibelsällskapets absolut viktigaste uppdrag. Det framgår av stadgarnas ändamålsparagraf, där bibelöversättning nämns först: ”Svenska Bibelsällskapets ändamål är att svara för översättningsarbete av Bibeln”. Denna grunduppgift påverkar och genomsyrar hela bibelsällskapet. Bibelsällskapet stödjer varje år olika bibelöversättningsprojekt internationellt. Ett flertal projekt är också

på gång i Sverige. När det gäller de samiska översättningarna sker det i samverkan med bland andra det norska bibelsällskapet. Översättningen till meänkieli sker i samarbete med Svenska kyrkan. I det teckenspråkiga arbetet är bibelöversättningsorganisationen *Folke&Språk* involverade. Nämnas ska också arbetet med Nya testamentet på lätt svenska, som avslutades 2018 i samverkan med LL-förlaget som är ett svenskt bokförlag som ger ut lättläst litteratur för vuxna och unga vuxna. Det stora arbetet är NT 2026 som Bibelsällskapet genomför i egen regi. Liksom bibelsällskap i hela världen, drivs Svenska Bibelsällskapet av visionen att Bibeln ska bli tillgänglig för alla.

Dan Nässelqvist höll en föreläsning på temat ”Retorik och stilideal i antiken och möjliga implikationer för översättningen av Nya testamentet”.

Konferens med fokus på *bibeltvetenskaplig forskning*

En viktig del av arbetet med att översätta Nya testamentet är de regelbundna översättningskonferenserna. 14–15 februari ägde den senaste rum vid Centrum för teologi och religionsvetenskap, Lunds universitet. När Svenska Bibelsällskapet översätter Bibeln är det ett arbete som gäller hela Sverige. Därför är det viktigt att dessa konferenser förläggs till olika delar av vårt land.

TEXT: ANDERS GÖRANZON FOTO: OLOF BRANDT

Den första konferensdagen berättade översättningsdirektör Mikael Winnige om uppdraget att försöka översätta samma grekiska ord med så få synonymer som möjligt på svenska. Det kallas för terminologisk koherens och syftet är att det ska märkas i översättningen när de nytestamentliga författarna använt samma ord på grekiska. Det är omöjligt att uppnå denna koherens till 100 procent men strävan ska, enligt översättningsprinciperna, vara åt det hållet.

Jonas Holmstrand, som också är nytestamentlig exeget och ingår i redaktionskommittén, fortsatte och berörde et-

niska och religiösa identiteter i Nya testamentet samt textuella strukturer i den grekiska texten.

Efter honom fick konferensdeltagarna lyssna till Tommy Wasserman, som är expert på textkritik. Hans forskning berör handskrifter och andra så kallade textvitnen. Något samlat exemplar av grundtexten finns inte. De äldsta handskrifterna är olika fragment som ibland endast innefattar ett par verser eller mindre. Från 300-talet finns exemplar med större delen av den nytestamentliga texten men de är avskrifter av tidigare texter. De främsta kallas *Codex Si-*

naiticus och *Codex Vaticanus*. Det delvis nya som Tommy Wasserman berättade om är att forskarna i dag värderar handskrifterna på ett nytt sätt. De har en större ödmjukhet inför osäkerheten kring vilka handskrifter som återger den ursprungliga texten. Detta är oerhört viktigt för översättarna att ha i åtanke. Ibland rör det bara smärre skillnader i betydelse. Om det har avgörande inverkan kommer detta att visa sig i en fotnot.

Under senare delen av konferensen gavs möjlighet att välja olika seminarier och deltagarna fick även lyssna till några av primäröversättarna,

nämligen Dan Nässelqvist, Linda Joelsson och Rikard Roitto. Bland de drygt 30 deltagarna fanns deltagare både från Danmark och Finland. Det var en givande konferens. Några av föreläsningarna finns att lyssna på i efterhand på länken nedan: bibelsallskapet.se/forelasningar

Röster om översättningskonferensen

Deltagarna på Översättningskonferensen i Lund 14–15 februari kom från olika håll och hade olika syften med sitt deltagande. Tidningen Bibel pratade med några av dem för att höra om varför de var där och vad de fått med sig under dagarna.

Maria Küchen

– författare och journalist. Tilldelades Bibelprijet 2018.

Hur kommer det sig att du åkte på konferensen?

– Alva Hjulman Dahl som är med i översättningsarbetet tipsade om den på Facebook, och jag bor en kvarts promenad från LUX i Lund där konferensen hölls, så jag anmälde mig direkt.

Kan du nämna någon ny kunskap eller aha-upplevelse som du fick?

– Dagarna innebar en hel rad nya kunskaper. Inte minst var det livgivande att följa diskussionen om grekiskans καρδιά, ”hjärta”, ett vidare begrepp än samtids-svenskans ”hjärta”, och hur det kan översättas.

Vad betyder Bibeln i ditt liv?

– Bibeln är en urskog, där jag rör mig för att knyta an till kristen tradition och förstå min egen tid i ljuset av trons urkunder.

Johannes Baun

– generalsekreterare för Det Danske Bibelselskab. Tidigare förlagschef och litteraturredaktör.

Hur kommer det sig att du åkte på konferensen?

– I Danmark ska vi i år starta en ny översättning av hela Bibeln, så konferensen i Lund var en självklar inspirationskälla. Att delta kändes som att lura sig själv tio år klokare på två dagar.

Kan du nämna någon ny kunskap eller aha-upplevelse som du fick?

– Insikten i de textkritiska övervägandena var mycket intressant, men framför allt gav konferensen insikt i att översättning alltid är en fråga om att kvalificera sina val så bra som möjligt.

Vad betyder Bibeln i ditt liv?

– Bibeln är avgörande för mitt liv. Som ord om Guds frälsning, som vägledning i livet, som inspiration för vardagen, som en spegel av mig själv som en fallen och uppståndens syndare och som en uppenbarelse av Guds härlighet.

BÖN FÖR BIBELÖVERSÄTTNING

Livets Gud,

tack för att du, i varje tid,
talar till oss genom bibelordet.

Välsigna arbetet med
en ny översättning av
Nya testamentet till svenska.

Led alla bibelöversättare
och konsulter i deras
olika uppgifter.

Hjälp översättningsrådet att ge
stadga till processen.

Inspirera många att vara med
och dela sina synpunkter på
bibeltexterna.

Gör kyrkorna och hela
samhället nyfikna på NT 2026,
genom Jesus Kristus
– det levande Ordet.

Amen

NT²⁰₂₆

Forskning med sikte på 500-årsjubileum

Under ett par dagar i mars hölls en konferens i Uppsala med temat: **Thet Nyia Testamentit på Swensko 1526: Boken, språket, teologin.** Det var fyra forskare från Uppsala respektive Stockholms universitet som hade bjudit in. Sammanlagt hölls drygt 20 presentationer som alla utgick från den första översättningen av Nya testamentet till svenska, som alltså kom år 1526. Två av dessa forskare ingår i Svenska Bibelsällskaps huvudmannaråd, nämligen professor Henrik Williams och teologie doktor Richard Pleijel.

TEXT: ANDERS GÖRANZON

STÖRRE DELEN AV presentationerna hölls av språkvetare. NT 1526 är den största tidiga skriftsamlingen på det som kallas nysvenska. Forskarna räknar med att 1500-talet var en brytningstid där växlingen mellan den tidigare forn-svenskan och nysvenskan ägde rum. I ett antal presentationer var det just denna förändring som stod i fokus. Det var inspirerande att lyssna till forskare som kom från institutioner för nordiska språk från Schweiz och Polen. För dem var det

självklart att åka hela vägen till Uppsala och delta i konferensen. Det säger något om hur viktig denna tidiga bibelöversättning på svenska är.

Det fanns också ett antal teologer på plats. I en presentation fördes ett resonemang om hur många exemplar som trycktes av NT 1526. Tidigare har det talats om mellan 1 000 och 2 000 exemplar. Vid denna konferens hävdades det att det kan röra sig om så få som 500–600 exemplar som framställdes. Ytterligare en forskare

hade inventerat hur många exemplar som finns kvar. Kända exemplar är endast runt 30 stycken. Vissa av dessa är sammansättningar från olika original. En presentation handlade om den medeltida boktryckarkonsten.

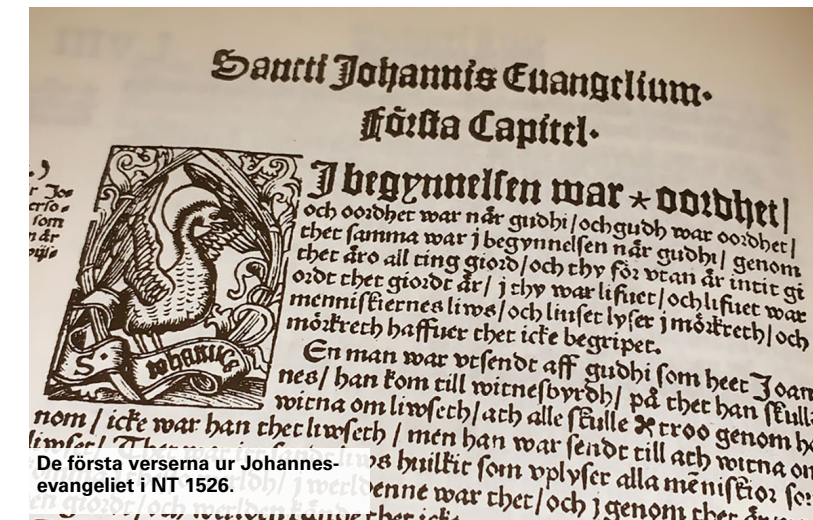
DELTAGARNA I konferensen fick en inblick i vilka olika yrkesgrupper som var verksamma vid ett medeltida boktryckeri. Detta har stor betydelse för forskningen. Vissa skillnader i ordval har inte att göra med

vilka personer som översatt texten utan med vilka sätten var. En så enkel detalj som att det var brist på vissa typer kan ha påverkat ordvalet i vissa böcker.

TANKEN ÄR ATT de som presenterade forskning vid konferensen ska arbeta fram olika artiklar som ska resultera i en antologi. Detta bokverk ska vara klart inför 500-årsjubileet. Det finns alltså anledning att återkomma till denna forskning.

Konferensen om NT 1526 var ett samarbete mellan Stockholms och Uppsala universitet. En av föreläsarna var Rickard Melkersson från Högskolan i Halmstad som talade på ämnet Nya Testamentet och Tideboken – ett omaka tvillingpar?

Bergspredikan

Ordalydelsen är inte huggen i sten

TEXT: LOTTA RING, ANDERS GÖRANZON FOTO: OLOF BRANDT

BIBELSÄLLSKAPETS översättarteam som arbetar med översättningen av Nya testamentet på svenska, NT 2026, har nu kommit till Bergspredikan. Där finns textavsnitt som ofta citeras och memoreras. De är så centrala i kristet liv att både teologiska och känslomässiga reaktioner är att vänta på provöversättningen.

Under arbetets gång publiceras provtexter med jämna mellanrum. Redaktionskommittén framhåller att dessa provtexter är just detta och inte slutgiltiga förslag.

DEN SENASTE publiceringen omfattar bland annat Matteusevangeliet kapitel 5–7 som också kallas Bergspredikan. Avsnittet

MATTEUSEVANGELIET 6:9–13

NT 2026 provöversättning

Så ska ni be:
Vår far, du som är i himlen,
må ditt namn bli helgat,
må ditt rike komma,
må din vilja ske,
så som i himlen, så också på jorden.
Ge oss i dag det bröd vi behöver
och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss,
och för inte in oss i prövning,
utan rädda oss från det onda.

BIBEL 2000

Så skall ni be:
Vår fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske,
på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag vårt bröd för dagen som kommer.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.

fungerar i sin litterära kontext, tillägger Anders Göranzon.

När olika delar av översättningen av NT 2026 publiceras som provtexter görs detta för att få in respons. Dels från alla slags bibelanvändare som vill skicka sina synpunkter till NT2026@bibeln.se, dels från särskilt utsedda referensgrupper. Referens-

”Högsta prioritet är att göra rättvisa åt den grekiska grundtexten.”

Anders Göranzon

grupperna kommer från Bibelsällskapets huvudmän där kyrkor och samfund dominerar, men där även Svenska Akademien, Kungliga Vitterhetsakademien och Eumeniska rådet i Finland ingår.

– Den respons vi får in är viktig av flera skäl. Den hjälper översättarna att se hur text och formuleringar tas emot och fungerar för bibelläsarna. Samtidigt visar svaret på det stora engagemang som finns för Bibeln och för bibelöversättning, säger Olof Brandt, projektkommunikatör för NT 2026.

TILL SOMMAREN släpper översättarteamet fler provtexter. Personal från Bibelsällskapet kommer att finnas på plats vid en del samfunds sommarkonferenser, och där får konferensdeltagare ytterligare en möjlighet att tycka till kring ordval och formuleringar innan de färdiga texterna spikas i den kommande utgåvan av Nya testamentet.

Läs fler provtexter på bibelsallskapet.se

Mercy Atindana, Paulina Abeo Atule och Julius Adea utgör teamet som leder verksamheten med läs- och skrivprojektet bland gurenefolket i norra Ghana.

Bland de esahie- och gurenetalande befolkningarna i Ghana är endast 25 procent läskunniga. De flesta av dessa 25 procent kan dessutom inte läsa eller skriva på sitt eget språk. Anledningen till detta är att de båda språken inte används som undervisningsspråk i de kommunala skolorna. Dessutom, bland esahie- och gurenefolken har det varit, och är fortfarande, vanligt att föräldrar enbart skickar sina söner till skolan, medan döttrarna är hemma och utför sysslor. Detta gör att av de läskunniga är majoriteten män. Något som bibelsällskapet i Ghana arbetar för att motverka genom läs- och skrivprojektet som de bedriver med stöd från Svenska Bibelsällskapet och Sida.

TEXT: SOFIE HARGEMARK, PROJEKTKONSULENT

PROJEKTET HAR pågått sedan 2020 och hittills har 200 personer utbildats till instruktörer och över 7 600 personer har genomfört läs- och skrivutbildningen. Majoriteten av eleverna har hela tiden varit flickor och kvinnor. Det är tydligt att det finns en längtan hos dem att utbilda sig och i och med det ta kontrollen över sitt liv.

NÄR PROJEKTET startade och de första kullarna av instruktörer utbildades var det av förklarliga skäl endast ett fåtal av dessa som var kvinnor. Nu håller ett skifte på att ske. I den senaste omgången av utbildning av instruktörer var könsfördelningen jämnare än någonsin. Av 50 nya instruktörer var 23 kvinnor. Detta är ett direkt resultat av den stora andelen flickor och kvinnor i läs- och skrivklasserna. Men det är inte hela förklaringen. Teamen har även arbetat hårt med påverkansarbete och medvetandegörande bland familjer och samhällen för att visa på vikten av att även skicka flickorna till skolan.

MERCY ATINDANA som leder gureneteamet ser flera anledningar till ökningen av kvinnliga instruktörer:

– Det beror dels på att kvinnors starka kommunikativa och interpersonella för-

mågor uppmuntras, samt deras vilja att verka som förebilder för kvinnliga elever.

Paulina Abeo Atule är en av medlemmarna i gureneteamet. Hon ser även en annan anledning till det ökade antalet av kvinnliga instruktörer. Kvinnorna har oftast ett mindre späckat schema vilket gör att de är mer tillgängliga för att engagera sig socialt.

GENOM PROJEKTET får deltagarna, inte bara lära sig att läsa, skriva och räkna, de får även med sig livskunskaper, såsom alternativa försörjningssätt och kunskap inom miljö och klimat, rent vatten och sanitet och inte minst mänskliga rättigheter. Detta gör stor skillnad för befolkningarna, inte minst kvinnorna.

Har ni märkt någon skillnad i attityder hos gurenekvinnorna?

– Ja! Vi ser ett ökat deltagande i beslutsfattande, de har större tillgång till utbildning och bättre ekonomiska möjligheter och de har börjat göra sina röster hörda när det gäller jämställdhet inom deras samhällen, berättar Mercy. Vi ser också att deras självförtroende och självkänsla har ökat, liksom andelen kvinnor som tar på sig ledarroller.

Paulina håller med och fyller i hur pro-

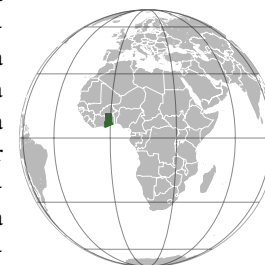
jektet även gör att språket hos dem som genomgår läs- och skrivklasserna har förbättrats.

– Läskunnighetsprojektet har påverkat mångas liv både socialt, moraliskt, ekonomiskt och språkligt, säger hon.

– De kan också läsa gurenebibeln i kyrkan och har numera förståelse för hur kulturella värden är avgörande för en nations utveckling. Och kvinnorna som deltar i projektet har fått en större medvetenhet om sitt egenvärde.

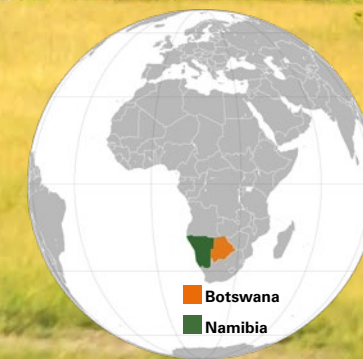
MERCY OCH PAULINA ser att det har avgörande betydelse att de själva, som ledare för projektet, är kvinnor.

– Kvinnliga ledare fungerar som kraftfulla förebilder för andra kvinnor. Det visar att kvinnor framgångsrikt kan leda initiativ och göra positiva förändringar inom sina samhällen. Det hjälper också de kvinnliga instruktörerna att tillhandahålla en mer relaterbar och stödjande miljö för kvinnliga elever och att främja jämställdhet mellan könen i ledarroller inom vårt samhälle, menar Mercy.

Paulina Abeo Atule delar ut diplom till en av de 23 kvinnorna som gått instruktörsutbildning och som nu ska starta en klass för dem som vill lära sig att läsa och skriva på gurenepå språket.

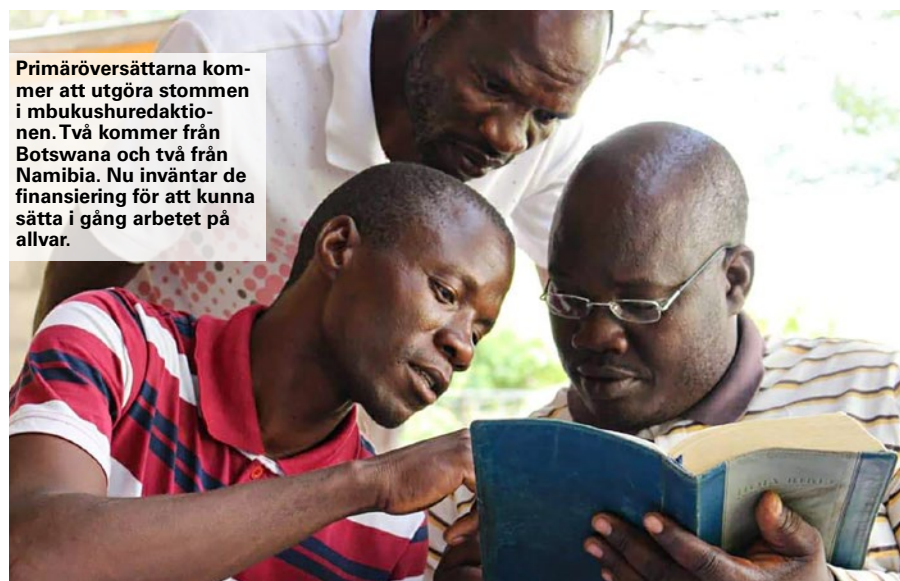
Botswana & Namibia

Äntligen finns det bibelhopp för språket mbukushu

Längs med gränsen mellan nordöstra Namibia och nordvästra Botswana talas språket mbukushu av folkgruppen hambukushu. Att språket talas i båda länderna gör att två bibelsällskap kommer att samarbeta kring en första gångsöversättning av Gamla testamentet. Långa avstånd och en del kulturskillnader kommer att utmana översättarna, men de kommer att sammanstråla i staden Divundu i Namibia för gemensamma arbetspass. Längtan efter att äntligen få tillgång till texterna gör att stödet är stort hos kyrkorna.

TEXT: LOTTA RING FOTO: HANS JURGEN MAGER, OFENTSE MAPURING

Primäröversättarna kommer att utgöra stommen i mbukushuredaktionen. Två kommer från Botswana och två från Namibia. Nu inväntar de finansiering för att kunna sätta i gång arbetet på allvar.

DET ÄR FÖRSTA gången på många år som vi går in i ett internationellt översättningsprojekt som ligger i startgroparna, och det är en spännande process att följa. Det handlar om lokal efterfrågan på Bibeln, församlingsförankring, fastställande av översättningsprinciper och viktiga ordval samt träning av översättarteamet så att de klarar uppgiften.

Den här gången gäller det översättning av Gamla testamentet till språket mbukushu som talas av hambukushufolket i den nordvästra delen av Botswana och i den norra delen av Namibia. Det finns redan en utgåva av Nya testamentet från 1936, men den är så pass svår att förstå i dag att man siktar på en revision av Nya testamentet när arbetet med Gamla testamentet gått i mål.

PERSONLIGEN TÄNKER jag att översättningsprocessen är som ett maraton. Du måste förbereda dig ordentligt och träna rätt, annars kommer det inte att gå bra. Förberedelser är nyckeln.

Utan de inledande stegen som bestämmer vilken typ av bibelöversättning du ska göra, vilka principer översättarna ska följa

och hur arbetet ska förlöpa med referensgrupper, feedback, samråd och kontroller får du inte den kvalitet du önskar. Och du kommer i mål för sent. Du kan inte tro att du klarar din deadline genom att spurta på slutet. Du måste springa i ett jämnt tempo mil efter mil för att nå mål innan alla andra gått hem.

Det är ett gigantiskt ansvar att översätta Bibeln. Du förvaltar ett arv som ska föras vidare till generation efter generation. Det måste bli så rätt som det bara går ... och nu står översättare i Botswana och Namibia redo att axla uppgiften.

JUST NU ANVÄNDER hambukushufolket bibelutgåvor av Gamla testamentet på språk som setswana eller otjiherero, men för de flesta är dessa helt enkelt för svåra att förstå. Detta i kombination med en gammal översättning av Nya testamentet, som också är svår att förstå blir basen för trosförståelse det som berättas i kyrkan. Egen fördjupning i Bibeln blir bristfällig.

Även om 70 procent av hambukushu identifierar sig som kristna, är inflytandet från deras traditionella tro på förfäders andar och ödesbestämd bestraffning fortfarande

stark. Hambukushuledningen i Botswana och Namibia tror att när "deras bibel" väl är lanserad kommer deras folk att få chansen att lära känna Gud på ett djupare sätt.

Berättartraditionen är stark och läskunnigheten varierar, och därför kommer bibelsällskapen även att satsa på solcellsdrivna ljudboksspelare i kombination med tryckta bibeldelar framöver.

SCHALK BOTHA som leder det namibiska bibelsällskapet berättar att styrkommittén och översättningsteamet för mbukushu är på plats, och att kyrkorna visar stort intresse. Två primäröversättare och en "tillbakaöversättare" från vardera sida om gränsen är förberedda. Medlemmar i granskningsteamet kommer också från båda länderna. En exeget och en översättningskonsult och tio medlemmar i en styrkommitté kommer också att göra granskningen.

OFENTSE MAPURING, bibelsällskapets generalsekreterare i Botswana, beskriver de speciella hänsyn som tillkommer och som måste tas när språket talas i två nationer:

"Selfietime." Generalsekreterarna Schalk Botha, Namibia, och Ofentse Mapuring, Botswana, samarbetar kring mbukushuöversättningen. Här syns de med artikelskribenten Lotta Ring.

– Du måste kontrollera om skrivsystemen som används i båda länderna är desamma. Om inte, måste du harmonisera ortografierna så att läsarna på båda sidor om gränsen kan förstå varandra. Det är också nödvändigt att kontrollera om samma ord har samma betydelser i olika områden. De andra språken som talas i ett land kan också påverka ordval och det lokala språkets utveckling, säger Ofentse.

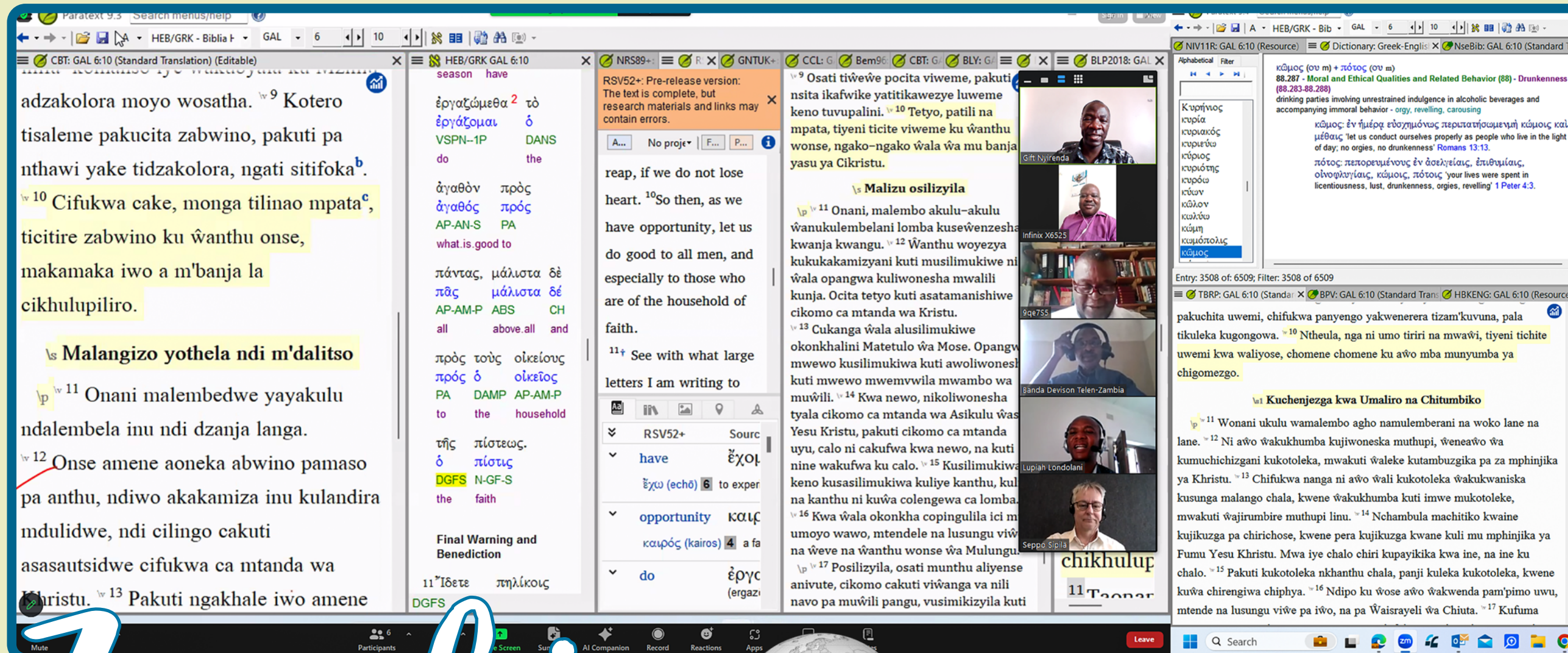
SCHALK BOTH och Ofentse Mapuring har med styrkommittén haft möten på båda sidor om gränsen med kyrkliga ledare och samhällsledare och fått beräntelse på att behovet av en bibelöversättning är akut. – De vi mötte upplever att många villolärar baserade på vantolkningar av Gamla testamentet leder folk vilse på deras trosresa. Det är också en brist att inte kunna koppla ihop sina andliga insikter i Nya testamentet med texterna i Gamla testamentet. Bibelbilden blir inte komplett, teologin haltar, säger Ofentse.

SAMMANFATTNINGSVIS handlar det om att ge hambukushufolket hela Bibeln på sitt språk eftersom de då kan förstå Gud bättre. Att förstå mer och mogna i sin tro kan förändra liv. Projektet är också ett steg mot att visa hambukushufolkets värde för övriga samhället, att deras språk är värdigt en flerårig satsning på en bibelöversättning. Insatsen hjälper till att både bevara och förankra språket.

Enligt planen sparkar arbetet i gång under maj månad. Allt eftersom projektet går framåt är planen för en tidig lansering av Moseböckerna och därefter Psaltaren. Parallellt kommer bibelsällskapen att testa olika sätt att främja församlingarnas engagemang kring de kommande bibeldelarna och skapa material till studiegrupper.

MEN VARFÖR ÄR det viktigt att bibelvännerna i Sverige stödjer projekt? – Vi behöver deras förbön! Detta är en fantastisk möjlighet att få bära den här utmaningen tillsammans. Deras stöd kommer att göra det möjligt för hambukushufolket att uppleva hur det är att hålla bibeltexterna i sina händer och bevara Guds ord i sina hjärtan, säger Schalk.

Ge Bibeln vidare!
Swish 900 62 63
Bg 900-6263

Zambia

Två miljoner väntar på sin nya bibel

BIBELÖVERSÄTTNINGEN TILL språket nyanja – även kallat chichewa eller chinyanja – påbörjades 2015. Det finns runt två miljoner nyanjatalande i Zambia som väntar på en bibel de kan kalla sin egen. Då pandemin sinkade den planerade utgivningen knackar kyrkfolk nu bokstavligen på bibelsällskapets dörr och frågar hur det går. Förväntningarna är väldigt höga, och teamet gnor på allt vad tygeln håller.

TEXT: LOTTA RING
FOTO: GIFT NYIRENDA

EMMANUEL MWALE är pensionerad pastor och bibelöversättare som arbetar med nyanjaprojektet. Han är också den administrativa ledaren, så han har ofta kontakt med bibelsällskapets översättningsavdelning och samordnaren Gift Nyirenda på bibelsällskapets kontor i Lusaka. Emmanuel har ett litet pensionat i Kate i Zambias östra provins, och det är också

samlingspunkten för det lilla översättarteamet på fem personer. Datorn tillåter Emmanuel att komma åt översättningsprogram som ParaText och att skicka och ta emot texter från Digital Bible Library, vilket säkerställer snabba och korrekta översättningar och är en förutsättning för modernt bibelöversättningsarbete. Ett stort problem är dock strömförsörjningen som är sporadisk. Det gäller att de har pengar till bränsle till generatoren som fungerar som backup. Kyrkorna är otåliga och längtar efter sin bibel, vad kan vi i Sverige då göra för att hjälpa översättarteamet i mål?

Översättarteamet som arbetar med Nya testamentet till nyanja genomförde i mars en flera dagar lång workshop med konsultkontroller som de kände sig mycket nöjda med, berättar översättningsdirektör Gift Nyirenda. Samtalen skedde digitalt via zoom och man delade skärm och arbetade tillsammans i översättningsprogrammet Paratext, gärna med två datorskärmar bredvid varandra för att rymma alla funktioner och kontrolltexter. På bilden syns deltagarna och hur de fokuserar på Galaterbrevet 6:10. Under denna workshop slutförde bibelkonsulten Seppo Sipilä, hemmahörande i Finland, kontrollen av Galaterbrevet och de första sju kapitlen i 1 Korinthierbrevet (1 Kor 1–7). I maj sker nästa kontroll.

– **JAG TÄNKER ATT** vi tillsammans får hjälpas åt att fullgöra det stora missionsuppdraget vi har som kristna. Om våra bibelvänner i Sverige stödjer detta projekt kommer de att ha deltagit i att föra ut de goda nyheterna till befolkningen söder om Sahara, en befolkning som till övervägande delen är ung. Den insatsen gör skillnad! – Nyanjaöversättningen ses redan som användarvänlig eftersom den använder målgruppens hjärtespråk till skillnad från de olika bibelvarianter folk hankar sig fram med nu, säger Emmanuel. Han drömmer om att se människor jubla vid lanseringen och mottagandet av en

översättning som är tydlig, korrekt, naturlig och accepterad av läsarna. **NYANJA ÄR ETT** av de sju stora lokala språk som sänds på den nationella radiostationen i Zambia. Det är också ett språk som lärs ut i skolor. Att människor i dagsläget tvingas läsa Bibeln på syterspråk gör bibelordet svårt för dem att ta till sig och begripa. Den nya bibelöversättningen på nyanja måste snabbt bli klar, och din penninggåva gör att översättarna kan få lön.

Ge Bibeln vidare!
Swish 900 62 63
Bg 900-6263

Det talas flera minoritetsspråk i Vietnam. Här firas en ny utgåva av Bibeln på bunong. Nästa språk på listan är muong som vi får stötta sista etappen innan tryckning.

Vietnam

Ny bibelöversättning till muong på gång

När jag träffar Quan Phan som är projektledare på det vietnamesiska bibelsällskapet passar jag på att fråga om det projekt vi får vara med och stödja i år – bibelöversättning till språket muong. Det är ett viktigt projekt som nu ser ljuset i tunneln. År 2025 räknar de med att kunna trycka och ge ut biblar med Gamla testamentet och Nya testamentet som blev klart 2020.

TEXT: LOTTA RING BILD: QUAN PHAN

Quan Phan, kan du berätta något om muongfolket?

– Folkgruppen muong på 1,3 miljoner människor utgör cirka 1,5 procent av Vietnams totala befolkning. Hoa Binh, den provins där många av muongfolket

bor, har en magnifik natur med storslagna landskap. Där lever de nära naturen, ofta i jordbrukssamhällen med stark sammanhållning. Men jag skulle ändå vilja säga att de flesta lever i ett mörker, fjättrade av gamla, och ibland grymma, religiösa föreställningar, eftersom de ännu inte har fått lära känna Gud. Att ge muongfolket Bibeln på sitt modersmål är ett sätt att berätta för dem att Gud också är deras gud. Gud är för alla folk, säger Quan Phan.

Varför behövs en bibelöversättning?

– För att projektet skulle göra Bibeln mer tillgänglig. Ända sedan Nya testamentet på muong gavs ut 2020 har människor i alla åldrar läst det och skrivit av det i väl omhändertagna anteckningsböcker.

Att skriva på sitt språk och bevara det de skriver är också ett sätt för muongfolket att bevara sin identitet. Det är ovanligt med böcker på muong. Barnen ser också fram emot helbibeln med både Gamla och Nya testamentet som de kan öva sitt eget språk med. I skolan får de bara lära sig vietnamesiska. Men muong är deras modersmål, det språk de talar hemma. Så när tillfället ges att lära sig något mer på muong blir de mycket fokuserade och välvilligt inställda.

Hur många människor är involverade i översättningsarbetet just nu?

– Översättningsteamet har tre muongtalande medlemmar, deras primära uppgift är att översätta bibeltexten. Gruppen inkluderar också en översättningsdirektor, en utgivningsansvarig samt en översättningskonsulent från United Bible Societies.

I vilken fas befinner ni er just nu? Börjar ni närma er lanseringen?

– Översättarna är klara med ett första utkast och den interna granskningen av Gamla testamentet. Just nu arbetar de med

referensgruppernas synpunkter, exegetik, och den konsultativa granskningen.

– Vi lanserade Nya testamentet på muong år 2020. Många exemplar delades ut till kyrkorna för användning i gudstjänster och bibelstudiegrupper. Gamla testamentet ska vara klart i december 2024. Helbibeln på muong ska släppas under 2025.

Kan du beskriva en typisk arbetsdag för en av era bibelöversättare?

– Sedan vi blev klara med Gamla testamentets första utkast lägger översättarna lite mer av sin tid på program och engagemang i kyrkorna. De flesta redaktionsmöten hålls online för att diskutera olika frågor om utkastet, sedan lägger översättarna och granskarna några timmar varje dag på att förbättra översättningen.

– En sak jag kommer att tänka på var när teamet tog med textutkast till några av de lokala kyrkorna och lät personer läsa dem för att de skulle få inspiration och vägledning. Då komponerade folk till och med psalmer på muong baserade på den översatta bibeltexten och sjöng sångerna under gudstjänsterna! Jag spelade själv in en av deras psalmer.

Minns du någon annan specifik upplevelse under arbetets gång?

– En i översättarteamet brukade arbeta i en stålfabrik för att försörja sig och sin familj. Han berättade följande för mig en gång: "Innan jag började jobba som översättare för bibelsällskapet hade jag redan slitit med att översätta Första Moseboken till muong. På den tiden arbetade jag deltid. Närhelst jag hade en stund över fokuserade jag på att översätta eftersom jag kände att det var viktigt för muongfolket att få hela Bibeln på sitt språk. När jag läste och pratade om evangeliet på muongspråket berörde det lyssnarna och de kunde förstå. De kände att Gud var nära dem, att Gud var i dem! Därför bad jag till Gud om kraft att arbeta med översättningen, och så blev jag fantastiskt nog introducerad för bibelsällskapet och deras satsning. Jag blev erbjuden att vara med i översättarteamet och jag tackade ja. Jag har vandrat med dem i nästan tio år nu." Ja, vi har verkligen dedikerade översättare, berättar Quan.

Vad är era största utmaningar i dag?

– Det som är mest utmanande just nu är att få till en översättning av Bibeln av

En av översättarna håller i utgåvan av Nya testamentet på muong.

högsta kvalitet, sedan att arbeta med regeringens för att få tillstånd att trycka och sprida den.

Vad är er motivation?

– Vi är motiverade att ge liv åt den första Bibeln på muongspråket eftersom generationer av missionärer och troende har bett och arbetat för den. Denna händelse kommer att bli en viktig milstolpe i muongfolkets resa som troende.

Kan du nämna något om responsen ni fått så här långt?

– En präst i muongfolkets pastorat i Hoa Binh sade en gång hövligt till mig medan han bläddrade i några exemplar av Nya testamentet på muong: "Det finns ingen bibel på muongspråket, och mycket få människor här kan läsa vietnamesiska. Även för dem som kan läsa vietnamesiska är det svårt att hänga med. Därför sker interaktionen med Guds ord bara i kyrkan, inte i hemmen. Det är bra att muongfolket får bibeltexten skriven på sitt språk som de kan läsa och förstå på djupet. Om vi läg-

ger skillnaderna mellan katoliker och protestanter åt sidan, tror jag att vår kyrkas medlemmar kan använda detta material i grupper och enskilda studier av Ordet. Jag uppmuntrar dem att använda denna översättning i söndagsskolorna. Ju mer människor interagerar med texten, desto bättre."

Varför är det viktigt att bibelvännerna i Sverige stödjer det här projektet?

– Eftersom vi är så nära att fullborda någonting vackert för muongsamhället, och behöver hjälpen att bli klara. Denna bibel är inte bara en gåva av hopp, utan också en gåva av självkänsla som bevarar folkets identitet.

Vilka drömmar har ni om lanseringen, och senare om bibelanvändningen?

– Vi har redan tryckt många olika material för direkt bibelanvändning, som väldesignade, färglagda exemplar av Markus-evangeliet, berättelser om Jesus för barn och liknande. De är alla baserade på muongöversättningen av Nya testamentet. Vi ber att när hela Bibeln är klar kommer fler aktiviteter och bibelmaterial att produceras för att möta de ökande behoven bland muongfolkets kristna. Det kommer att bli festligt, roligt och mycket viktigt, säger Quan.

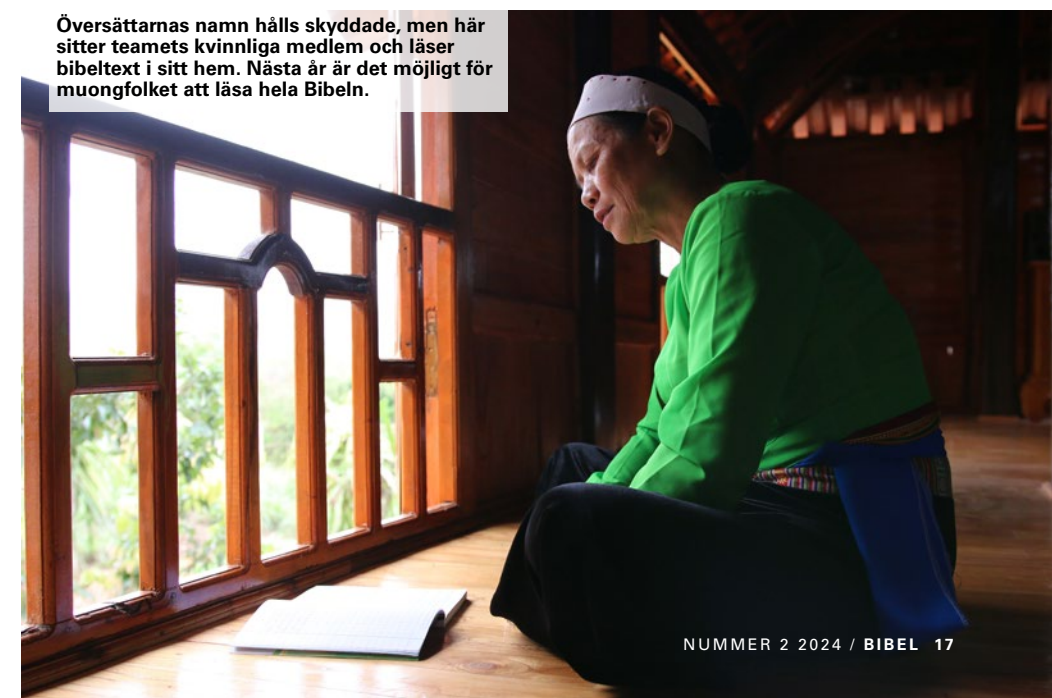
Ge Bibeln vidare!

Swish 900 62 63
Bg 900-6263

Lotta Ring och Quan Phan från Vietnam samtalar om översättningen av Bibeln på muong.

Översättarnas namn hålls skyddade, men här sitter teamets kvinnliga medlem och läser bibeltext i sitt hem. Nästa år är det möjligt för muongfolket att läsa hela Bibeln.

Sommarkryss

Tips

I detta kryss behövs en del bibelkunskap. Använd gärna bibeln.se där du kan söka både på bibelställen och leta efter namn.

							Ger nötter	Samman- foga Vara i presens			Bete	Nästan ett svär- ord	
												Mäter tid	
							Ödla	Österrikisk kompositör	Ej utanför		Ej in Ej längre slav		
							Puas barn- morskekol- lega						
Debora i Dom. 4		Mötesplats	En söt rosettväxt	Framföra en eka	Tidsålder	Nedsatt pris				Pronomen		Grässort	
						Maria till Jesus	Bodde i Thyatira					Blandades med vin till Jesus	
							Underkänd						
Till	De- bora i 1 Mos. 35:8	Svärmor till Rut						Lätt regn					
		Med mera											
				Tillräckligt				Hade Hanna inte drucktigt		Goja		Streckkod	
				Linde									
					Konstgjort förnuft	Före EU		Konstgjord befrukt- ning					
Sätta ini- tialer på		Ha på känn				Kraft		Verklig					
Kan vara gam- maltesta- mentlig							Fanuels dotter i Luk. 2:36						

Korsordskonstruktör: Anders Göranson

Vad står i de gula fälten?

Mejla svaret till tavling@bibeln.se eller fyll i talongen, senast **20 augusti**. Märk kuvert eller mejl med "Sommarkryss". Skriv vad du önskar dig för vinst av alternativen nedan. Vi drar tre vinnare bland dem som skickat in rätt lösning.

Välj ett alternativ nedan. Om jag vinner önskar jag mig:

- ☐ En fin bibel (Bibel 2000), Bibelsällskapets egen utgåva
- ☐ Bibelns kvinnor av Charlotte Frycklund
- ☐ Var dag med Psaltaren – Urval av Psaltartexter för årets alla dagar
- ☐ Två barnböcker med fyra berättelser, för 3–6 år

Klipp ur och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Bangårdsgatan 4A,
753 20 Uppsala

Namn _____

Adress _____

Postnr. _____ Ort _____

Tfn _____ Mobil _____

Mejl _____

Ett ljus i mörkret

Civilbefolkningen i Ukraina lider svårt på grund av kriget. Många civila dör, skadas eller traumatiseras. Förstörd infrastruktur gör det svårt att få tillgång till el, mat och medicin. Mykolay är en av dem som trots allt stannat kvar i staden Izium i Charkivprovinsen. Han berättar om sina umbäranden för bibelsällskapets team som hjälper nödställda och krigsdrabbade i Ukraina.

TEXT: LOTTA RING, ANNA MALYSHEVA BILD: OLEH

MYKOLAY BERÄTTAR: "När kriget startade var vår by fångad mellan två läger – våra ukrainska trupper och de ryska. Vi var under belägring mellan två arméer! Byn besköts och bombades ständigt. De som kunde ge sig av gjorde det. Resten gömde sig. Det var omöjligt att gå ut för att få mat eller vatten eftersom det konstant pågick beskjutning och man kunde bli träffad.

EN GRANAT FLÖG in i huset där mina barnbarn gömde sig. Huset sprängdes sönder, men de i källaren överlevde. Det ena barnbarnet var tre år då och det andra var tio år. Mobilkommunikationen fungerade fortfarande ibland och grannarna kunde informera mig om vad som hade hänt med huset. Jag fick springa under skottlossning för att befria barnbarnen från bråten över dem. Vi lyckades få ut dem först på kvällen och vi rusade sedan till min källare.

Mirakulöst nog hittade vi en burk med sylt och flera flaskor vatten, så vi kunde stanna i min källare i tio dagar.

MIN VÄN ILYA som är pastor bor i närheten. Han gav oss en bibel, och vi läste den när det var möjligt. Vi hade ingen el.

Efter en tid kunde folk lämna sina gömställen. Alla på vår gata flydde och lämnade den tom. Bara fyra personer blev kvar – Ilya, jag och två andra äldre män. Allt var övergivet: husen, sakerna och djuren ...

Vår by erövrades först av en armé, sedan av en annan. Hus brann och kollapsade ett efter ett. Många hus brann ner, en granat träffade också Ilyas hus, men vi kunde släcka elden och rädda byggnaden med otroliga ansträngningar. Det var väldigt svåra tider, det var som att leva i helvetet.

Jag kan inte säga hur länge vi var utan bröd, vatten, elektricitet och kommunika-

tion. Vi fick bara överleva så gott vi kunde.

PERSONLIGEN stannade jag i källaren i 100 dagar. Det var svårt, men min vän Ilya ville inte lämna sina få kvarvarande församlingsmedlemmar. Så på kvällarna samlades vi i källaren och läste Bibeln och bad.

En kväll lade jag mig ner i ett hörn i källaren, men kunde inte sova. Jag hörde granater vissla ovanför våra huvuden. När marken började skaka visste jag att nedslagen var nära. Hela tiden medan vi var i källaren hade jag Bibeln med mig. Det var becmörkt där, men jag hade ett litet batteri och en liten lampa. Jag satt och läste och ropade till Gud. Det var väldigt svårt att se, men jag läste, och det lugnade mig och skingrade skräcken jag kände."

BIBELTEAMET GAV Mykolay en *LifeLight*, en ljudbibel med ficklampa. Hans tack-samhet var påtaglig. Mykolay vet vad det betyder att kunna ha tillgång till bibelordet även när det är mörkt.

Mykolay i Charkiv-regionen har fått en ljudbibel med inbyggd ficklampa.

Biskop Åke Bonnier går i pension i september. För att tacka honom ordnas en insamling till de viktiga bibelinsatserna i Ukraina.

Tacka biskop Åke med en gåva till Ukraina!

BIBELSÄLLSKAPETS ordförande Åke Bonnier är biskop i Skara stift. Den 14 september är det dock dags för honom att lägga ned biskopsstaven för att gå in pension. Glädjande nog fortsätter han uppdraget som ordförande i Bibelsällskapets styrelse, och hans engagemang för bibelarbetet märks genom den pensionsinsamling som startar i hans namn till förmån för bibelinsatserna i Ukraina.

Du som på något vis vill uppmärksamma eller tacka biskop Åke för många, långa år av entusiastisk och trogen tjänst inom Svenska kyrkan kan samtidigt stödja bibelarbetet i Ukraina. Märk din gåva med "Åke" så går din gåva till Ukraina och ditt namn

kommer med på listan över dem som vill tacka biskop Åke för hans yrkesår. Han kommenterar själv insamlingen så här:

– Det ukrainska bibelsällskapet arbetar under fruktansvärt svåra förhållanden och utför samtidigt ett livsviktigt arbete. Inte minst spridandet av barnbiblar och vuxenbiblar hjälper människor att finna hopp mitt i det hopplösa och kraft när krigets fasor kan förlama. Jag hoppas på ett riktigt stort insamlingsresultat. Tack!

VILL DU BIDRA TILL INSAMLINGEN?

MÄRK DIN GÅVA MED "ÅKE"!

SWISH: 900 62 63

BG: 900-6263

Tar Bibeläventyret för mycket tid?

Mycket ska hinnas med i skolans religionsundervisning på mellanstadiet. Är det då rimligt erbjuda skolan Bibeläventyret, som i årskurs fyra tar upp fyra timmar med Gamla testamentet, och ytterligare fyra timmar i årskurs fem med Nya testamentet? Ibland ställs frågan: "Ska skolan lägga så mycket extra tid på enbart kristendom?" För att svara behöver vi först reda ut tre missförstånd om Bibeläventyret.

TEXT: ANDREAS HULTSTEN, NATIONELL LEDARE FÖR BIBELÄVENTYRET
FOTO: OLOF BRANDT

ENBART KRISTENDOM? Bibeläventyret handlar inte enbart om kristendomen. Gamla testamentet tillhör även judendomen och många berättelser och personer återfinns i Koranen. I GT:s Bibeläventyr blir de tre religionernas gemensamma rötter tydliga. Likheter och skillnader märks utan att religionerna ställs emot varandra. Det ger nyfikenhet och förståelse för olika sätt att tro.

Bibeln är inte enbart en kristen text, utan den är också en viktig kulturskatt med oöverskådlig påverkan på världen och Sverige i över 1000 år. Grundläggande kunskap om Bibelns berättelser är nödvändig för att förstå Sveriges historia, kultur och värderingar, samt otaliga referenser till Bibeln i litteratur, film, konst och musik. Ett centralt innehåll i religionsundervisningen på mellanstadiet är därför: "Kristendomens betydelse för värderingar och kultur i det svenska samhället förr och nu.", enligt Läroplanen för grundskolan, Lgr22, sidan 191. Bibeläventyret är ämnesövergripande och kopplar även till ämnena svenska och historia.

En effektiv och engagerande pedagogisk metod som används i Bibeläventyret är drama. Även läroplanen lyfter fram betydelsen av drama: "Elever ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama [...] ska vara inslag i skolans verksamhet", Lgr22 sidan 9.

EXTRA TID? Bibeläventyret är ett underlättande komplement. Många lärare vittnar om att det sparar tid och att eleverna lär sig mycket på kort tid tack vare den kreativa pedagogiken. En lärare på Skattkärrsskolan sa: "Jag tycker det ska få mer tid! De får med sig så himla mycket. 240 minuter är väl i underkant skulle jag vilja säga."

SÅ MYCKET? Det finns tyvärr ännu ingen motsvarighet till Bibeläventyret, till exempel Koranäventyret. Därför kan Bibeläventyret bidra till en viss övervikt på kristendomsundervisningen. I Lgr22 nämns kristendom, islam och judendom oftare än andra religioner, och alltid i den ordningen. Skolverket förklarar i sin kommentar till läroplanen sidan 23: "Ordningsföljden i uppräkningsav de religioner som ska studeras kan vara en vägledning för lärare när det gäller tyngdpunkten i undervisningen."

FRÅGAN VAR: "Går det att lägga så mycket extra tid på enbart kristendom?" Som vi har sett är Bibeläventyret mycket mer än enbart kristendom och det sparar tid för lärarna.

Dessutom menar Skolverket att kristendomen bör betonas något mer än andra religioner, eftersom kristendom utgör en grundläggande aspekt i kulturarvet. Mellanstadiets religionsundervisning är totalt 75 timmar. Om åtta timmar av dem läggs på Bibeläventyret är det cirka elva procent av tiden och det är väl använd tid.

Fang Ying är övertygad om att det faktum att man förstår bibliska sammanhang är avgörande för att ge korrekta läror till medtroende. Genom Studiebibeln kan hon erbjuda tydliga och opartiska förklaringar och undvika feltolkningar.

Studiebibeln avgörande för predikanter i Kina

VID 21 ÅRS ålder fattade Fang Ying ett livsavgörande beslut: hon valde att avbryta sin universitetsutbildning och engagera sig i på heltid i sin hemförsamling i staden Anhui, Kina. Senare, 2022, tog hon ännu ett avgörande steg framåt då hon anmälde sig till *Anhui teologiska seminarium* för att utbildas till predikant.

Några veckor innan examen anordnade seminariet, i samarbete med *United Bible Societies*, ett evenemang där de delade ut gratis exemplar av *Chinese Study Bible*, CSB. Detta blev till stor välsignelse för Fang. Genom CSB kunde hon fördjupa sig ännu mer i Bibeln och hon upptäckte en källa av kunskap som gav många nya insikter.

– Jag ska erkänna att det tidigare funnits ögonblick då jag närmade mig Bibeln med för-

utfattade meningar. Men CSB försåg mig med en objektiv och systematisk förklaring av Bibelns läror, och berikade min förståelse av Skriften på ett sätt som jag aldrig hade föreställt mig, berättar hon.

CSB har blivit en pålitlig följeslagare, en som ställer tankeväckande frågor, erbjuder flera perspektiv och hjälper henne att bilda sina egna balanserade slutsatser. Den har också visat sig vara avgörande för hennes predikantstjänst då den erbjuder nya perspektiv och praktisk visdom. Genom bibelresurser som CSB kan hon nu erbjuda tydliga och opartiska förklaringar och undvika feltolkningar.

Svenska Bibelsällskapet stöder arbetet med att dela ut studiebiblar till predikanter i Kina, ett aldrig sinande behov.

Materialtips

RÄKNA STJÄRNORNA

Innehåller några av Bibelns mest kända och citerade texter med enkla teckningar för färgläggning. 10:-/st (gratis för stödförsamlingar).

HITTA RÄTT I BIBELN

Miniguide som hjälper läsaren att hitta i Bibeln. Gratis.

Vi har även gratis bibelmaterial för församlingar. Ring 018-18 63 30 för tips.

Presidenten på bibelbesök i Kiev

I APRIL BESÖKTE Ukrainas president Zelenskij Bibelhuset i Kiev för att träffa ledarskap för kyrkor och religiösa organisationer i Ukraina.

Många angelägna frågor diskuterades. President Zelenskij bekräftade den avgörande roll som bibelsällskapet och kyrkorna spelar för att tillhandahålla pastoral omsorg. Han fokuserade särskilt på vikten av att antalet fältpräster för soldater och deras familjer ökar.

Sedan början av det fullskaliga kriget har bibelsällskapet delat ut över 130 000 biblar till soldater tack vare givarnas stöd.

President Zelenskij, flankerad av bibelsällskapets Anatolij Raychynets och Oleksandr Babychuk, har fört samtal om vad samfund och kristna organisationer kan göra för människorna i Ukraina.

Jag önskar information eller material:

- ☐ Jag vill bli stödmedlem i Bibelsällskapet för
 - ☐ 200:- per år, eller ☐ 1 500:-, livslångt medlemskap
- ☐ Jag önskar läsplanen *Bibelläsning & Bön 2024*
- ☐ Jag vill få tidningen *BIBEL 4* ggr/år
- ☐ Jag vill bli fast givare varje månad via autogiro
- ☐ Jag beställer folder om Bibeläventyret, antal: _____
- ☐ Jag önskar beställningsblad för gåvogram Högtid/Minne
- ☐ Jag önskar information kring att skriva testamente
- ☐ Jag beställer gratishäftet *Räkna stjärnorna* med 15 kända bibeltexter
- ☐ Jag beställer *Hitta rätt i Bibeln*, en hittlista med verstips

Klipp ur och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Bangårdsgatan 4A, 753 20 Uppsala

Namn _____

Adress _____

Postnr. _____ Ort _____

Tel _____ Mobil _____

Mejl _____

Här kan du beställa information och material från Bibelbutiken.se

Kommentar till Nya testamentet 2a, 2b – Markusevangeliet
Bibelsällskapet har tagit över EFS-förlagets/Verbums KNT-serie och trycker nu upp nya utgåvor av de äldre böckerna. De senaste böckerna som kommit i nytryck är Markus-evangeliet, skrivna av Lars Hartman.
Pris: 449 kr
Artikelnr: 2973 2a Mark 1:1-8:26
Artikelnr: 2974 2b Mark 8:27-16:20

Hemmatid för par och familj
Ett bra verktyg för dig som vill fördjupa samtalet hemma med familjen. Ta med korten på semestern eller använd dem en stund på fredagkvällar till exempel.
Pris: 129 kr
Artikelnr: 2738 Par
Artikelnr: 2739 Familj

Be med Bibelns kvinnor
40 kvinnor, 40 berättelser och 40 böner som sjuder av liv. Charlotte Frycklund lyfter fram kvinnorna i Bibeln som samtalar med Gud.
Pris: 199 kr
Artikelnr: 2962

Skapandebibeln
I år ger Bibelsällskapet ut en kreativ bibelutgåva. Här presenteras Johannesevangeliet i ett särtryck. Bibel 2000.
Pris: 10 kr
Artikelnr: 2976

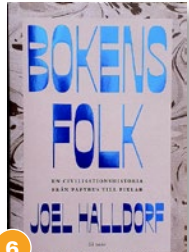
Vigselbibel
Vacker bibel med familjekronika som lämpar sig väl som vigselgåva. Konstskinn. Bibel 2000. Format: 14x20 cm
Pris: 349 kr
Artikelnr: 2975

En rät och en avig
Med humor och värme beskriver Sussie Kärin glädjen och vedermödorna i att sticka och knyter detta till funderingar om vår relation till Gud.
Pris: 159 kr
Artikelnr: 2964

Välsignelsesmycke inklusive ask
En kopia av en 2700 år gammal silvverulle med den aronitiska välsignelsen på fornhebreiska. 23x10 mm i äkta silver, kedjan är 450 mm i nysilver.
Pris: 549 kr
Artikelnr: 861

Bokens folk av Joel Halldorf
Om läsandets, skrivandets och böckernas betydelse, och vad den digitala revolution som vi just nu genomlever egentligen betyder.
Pris: 239 kr
Artikelnr: 2867

Ann Risstin Skoglund

Vad är din bakgrund och vad fick dig att anta uppdraget?
– Jag var tidigare med i gruppen som nyöversatte Nya testamentet till lulesamiska under sent 1990-tal. Under detta arbete lärde jag mig mycket om översättning, men jag fick även en djupare förståelse för lulesamisk grammatik och ordbildning. Därför var det naturligt att ta uppdraget som en fortsättning på detta arbete. Min drivkraft är att hela tiden lära mig, och att utforska nya saker och aspekter kring språket.

Vad ser du för utmaningar och glädjeämnen i arbetet?
– En av utmaningarna med översättningsarbetet är behovet av att utveckla termer för begrepp som inte fanns i det traditionella samiska samhället. Termutvecklingen sker i översättargruppen genom diskussioner där olika idéer och förslag bollas. Det här arbetet är intressant och stimulerande, och det är glädjande att se hur ett ordförråd utökas och växer.

Hallå där!

Svenska Bibelsällskapet arbetar med att översätta Bibeln till flera minoritetsspråk. Ett av språken är lulesamiska. Tidningen Bibel har ställt några frågor till Ann Risstin Skoglund som arbetar med översättningen.

Hur har arbetet tagits emot av den lulesamiska befolkningen?
– Det finns en nyfikenhet hos det lulesamiska lokalsamhället kring bibeltexterna, men även för hur själva arbetet bedrivs. Texter kommer inom kort att börja publiceras på nätet, vilket känns spännande med tanke på reaktioner och återkoppling.

Vad tror du att översättningen kommer ha för påverkan på den lulesamiska kulturen och språket?
– Redan nu använder många bibeltexterna som korpus för att se hur olika lulesamiska ord och uttryck används, medan andra läser för vila och kontemplation. Bibeln på lulesamiska får därmed en viktig roll både i hemmet och i det kyrkliga livet som bidrar till att bevara ett hotat språk.

Det här är Svenska Bibelsällskapet: Svenska Bibelsällskapets uppdrag är att göra Bibeln översatt, känd, spridd och använd i Sverige och internationellt. Visionen är att ständigt öppna nya möjligheter till möten mellan människor och Bibeln. Att översätta och sprida Bibeln och hjälpa människor i olika livssituationer och sammanhang att ta del av Bibelns texter ingår därför i målsättningen för arbetet. Vi är en ekumenisk ideell förening som leds av en styrelse och ett huvudmannaråd. Huvudmannarådet består av representanter för kyrkor och samfund i

Sverige, Svenska Akademien, Vitterhetsakademien och Ekumeniska rådet i Finland. Svenska Bibelsällskapet är en del av en världsvid gemenskap av cirka 150 självständiga, nationella bibelsällskap förenade i United Bible Societies (UBS). Via UBS stödjer vi med hjälp av våra givare en rad internationella projekt som kretsar kring bibelöversättning, bibelspridning, mission och humanitära insatser. Vi drivs med hjälp av gåvor och har 90-konto.

PG 90 06 26-3
BG 900-62 63

KOLLEKT
Kontakta Lotta Ring för info om ändamål.

AUTOGIRO
Bästa formen för givande. Beställ talong för avtal på 018-18 63 30 eller info@bibeln.se

TESTAMENTE
Beställ folder med tips och råd.

SWISH
900 62 63

ONLINE
Skänk en gåva via bibelbutiken.se

Kalender jun-sep

12 juni 10:00–11:00
Webbinarium om Bibeläventyret för intresserade.

Information och anmälan till vårens webinarium.

MÖT BIBELSÄLLSKAPET i sommar

Nyhemsveckan 16–25 juni
Torpkonferensen 19–25 juni

23–25 augusti
Lansering av Nya testamentet på sydsamiska i Östersund. Ekumeniskt. Anders Göranson medverkar.

2–5 september
Instruktörskurs för Bibeläventyret, Gamla testamentet. Hjortsbergsgården, Alvesta. Se: bibeläventyret.se

8 september
Mottagande av Nya testamentet på sydsamiska i Västerås domkyrka. Svenska kyrkan. Anders Göranson medverkar.

16 september
Predikokurs på Fjellstedtska skolan, Uppsala. Svenska kyrkan. Anders Göranson medverkar.

30 september–3 oktober
Instruktörskurs för Bibeläventyret, Gamla testamentet. Hjälmargården, Vingåker. Se: bibeläventyret.se

Se hela vårt sortiment på www.bibelbutiken.se butik@bibeln.se 018-18 63 30

Ja tack, jag beställer följande:

1 ____ KNT 2a – Mark	6 ____ Bokens folk
2 ____ KNT 2b – Mark	7 ____ Hemmatid för par
3 ____ Be med Bibelns kvinnor	8 ____ Hemmatid för familj
4 ____ Skapandebibeln, särtryck	9 ____ Vigselbibel
5 ____ En rät, en avig	10 ____ Välsignelsesmycke

Jag vill bidra till bibelarbetet med en gåva
☐ 50 kronor ☐ Valfritt belopp _____

Klipp ur och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Bangårdsgatan 4 A, 753 20 Uppsala

Namn _____
Adress _____
Postnr. _____ Ort _____
Mobil _____
Mejl _____

Fraktkostnad och expeditonsavgift 69 kr tillkommer. Reservation för slutförsäljning. Talongen giltig till 2024-08-30. Du kan även beställa på www.bibelbutiken.se eller ringa 018-18 63 30

Bibel 2000 – två miljoner och 25 år senare

På första advent för 25 år lanserades Bibel 2000. I början av 2024 passerade försäljningen av översättningen två miljoner. Detta var något som Anders Alberius, Bibelsällskapets generalsekreterare under åren 1992–2003, inte kunde se framför sig när arbetet med översättningen startade i början av 90-talet.

TEXT OCH BILD: SOFIE HARGEMARK

DET VAR DEN statligt tillsatta Bibelkommissionen som gjorde arbetet med översättningen, på uppdrag av kulturdepartementet. Det var den första svenska översättningen som var baserad på grundtexterna.

– Bibel 2000 var väldigt radikal, med nutida svenska, utan att vara vardagligt språk. En dynamisk, ekvivalent översättning som möter det levande språket, berättar Anders Alberius.

Svenska Bibelsällskapets uppdrag var att arbeta med lansering-en.

– Vi utgick ifrån två spår i marknadsföringen. Det ena var gentemot kyrkor och samfund och det andra spåret var gentemot media, kulturvärlden, skolor och allmänheten.

HUVUDUPPGIFTEN VAR att ”ingen ska vara ovetande om att det kommer en ny översättning, att det går att öppna den och alla ska förstå hur man använder en bibel”.

För att nå målet anlätades en reklambyrå. Det gjordes affischutställningar som kunde användas av församlingar till bibliotek, skolor, församlingshem och kyrkor med mera. Svenska pressfotografer fick i uppdrag att ställa sina fotografier till förfogande och tolka bibelverser. Några texter tonsattes också då fem tonsättare fick i uppdrag att göra oratorier till de nyöversatta texterna.

KOMMUNIKATIONEN UT till kyrkorna och samfunden såg annorlunda ut.

– Där jobbade vi mycket med provöversättningarna och bibeldelar som vi kunde ge ut, ihop med lite spektakulära grejer. Med Jona bok till exempel byggdes det upp en stor valfisk som började sin tillvaro på bokmässan.

– Vi fanns med på bokmässorna i ett antal år med Bibeltorget. På *Se människan*-scenen fanns Bibelsällskapet där det hölls korta intervjuer och seminarier.

Bibelsällskapet har andra huvudmän än samfunden. Även där skulle Bibelsläppet uppmärksammas.

– Vi hade samlingar på Svenska Akademien omkring Bibeln och Vitterhetsakademien ställde upp med seminarier, så vi hade seminarier ihop med olika vetenskaper. Jag åkte till Finland ibland och träffade de svensktalande där. Det är ju deras bibel också.

Var det svårt att komma fram med budskapet?

– Det var inte svårt. Det var en helt annan tid. Man kan säga att Gud öppnade ett fönster, eller att vi hade tur, det beror på hur man uttrycker det. Men på något sätt, ihop med millennieskiftet öppnades ett intresse för tiden och att rusta sig andligt.

Bibelsällskapet ville möta den längtan i kommunikationen:

– Vi tryckte på att Bibeln inte bara är kyrkornas bok. Det är allas bok. Inte bara för att förstå sin kultur utan också för att kunna använda sig av den i sitt eget liv och sina egna uppgifter.

SEKULÄR MEDIA HAKADE på marknadsföringen. Ett exempel var att tidningen Expressen publicerade 20–30 kulturartiklar där författare och kulturpersonligheter skrev utifrån bibeltexter. Åtta teveprogram på 30 minuter sändes med bibelläsningar.

– Vi lade bibeltexter som bilagor i de stora tidningarna och samfundstidningarna. Det gjorde att det hela tiden skapades en slags känsla av delaktighet. Man hade möjligheter att förbereda sig och skaffa sig kunskap och inspiration.

Marknadsföringen fick oanade resultat när Bibelsällskapet nominerades till Guldägget, en tävling inom reklambranschen, med syfte att lyfta fram Sveriges mest kreativa och bästa kommunikationslösningar.

– Jag var på en gala tillsammans med en massa reklamfolk i fläska kläder och företrädde Bibeln och Bibelsällskapet – Sveriges äldsta förening.

ALL UPPMÄRKSAMHET väckte intresse för Bibel 2000 och skapade en förväntan. Lanseringen på första advent 1999 var högtidlig då den lämnades över både till statsministern i Riksdagshuset och till kungen på Kungliga slottet.

– Det var häftigt att vara med i Riksdagen när statsminister Göran Persson tog emot översättningen. Det var tal och musik i Riksdagssalen. Fem tonsättare hade gjort oratorier till de nyöversatta texterna. Delar ur ett av dessa framfördes i Riksdagen. Sen var det mingel.

Det blev genast succé. Ett halvår efter lanseringen hade Bibel 2000 sålts i 700 000 exemplar och Bibeln blev årets julklapp. 2024 kom försäljningssiffrorna över två miljoner, något som Bibelsällskapet inte kunde ana när de började arbetet på 90-talet.

– Nej, det kunde man inte tänka sig. Men det var ett gyllene tillfälle, ett fönster som öppnades för Bibeln och kyrkorna. Och Svenska Bibelsällskapet.

2026 LANSERAR Svenska Bibelsällskapet en nyöversättning av Nya testamentet, något som Anders Alberius ser på med glädje:

– Det är jätte viktigt naturligtvis. Det är viktigt för Bibeln som sådan, men det är också viktigt för Svenska Bibelsällskapet. Bibelsällskapets uppgift är att vara bibelöversättare. Sedan hur Bibeln används och läses och tolkas – det är ju kyrkornas och samfundens uppdrag.

– Tiden på Bibelsällskapet var nog höjdpunkten på det som jag sysslat med. Det var otroligt roligt, otroligt häjpat. Vi hade verkligen luft under vingarna, berättar Anders Alberius som var generalsekreterare för Bibelsällskapet inför och under lanseringen av Bibel 2000.